

II. KVALIFIKOVANÉ LIDSKÉ ZDROJE VE VĚDĚ A TECHNOLOGIÍCH

Kvalifikované lidské zdroje sehrávají klíčovou úlohu při vytváření nových znalostí, jež jsou jedním z významných předpokladů pro zajištění dlouhodobě udržitelného ekonomického a technologického rozvoje současné společnosti.

K zabezpečení adekvátní základny lidských zdrojů pro činnosti spojené s výzkumem a vývojem je nutné udržovat určitou úroveň produkce lidských zdrojů pro vědu a technologie a v neposlední řadě monitorovat trh s těmito zdroji. Cílem takového monitorování je poskytnout informace o struktuře kvalifikovaných lidských zdrojů, tím přispět k zajištění vyrovnané nabídky a poptávky a optimalizovat jejich využití v samotném procesu produkce nových znalostí a technologií. Vzdělanost a vysoká flexibilita kvalifikovaných pracovních sil se stává významnou konkurenční výhodou pro celou ekonomiku.

Zásoba lidských zdrojů pro vědu a technologie čítá všechny potenciální lidské zdroje na trhu práce, které podle mezinárodně uznávané klasifikace splňují kvalifikační podmínky (odpovídající vzdělání) pro zařazení do činností související s vědou a technologiemi. Součástí standardních statistických zjišťování je také sledování lidských zdrojů aktivně zapojených do činností výzkumu a vývoje, tj. zaměstnaných v daném roce ve výzkumu a vývoji. Nejvýznamnější skupinou jsou pak výzkumní pracovníci, kteří se řadí do vysoce kvalifikovaných lidských zdrojů. Dobře strukturovaná zásoba lidských zdrojů s vysokou mírou flexibility a mobility těchto zdrojů je předpokladem optimálního vědecko-technologického rozvoje země a jejího stabilního ekonomického růstu.

Kromě zásoby kvalifikovaných lidských zdrojů pro vědu a technologie jsou významné také **toky lidských zdrojů**, a to zejména vysoce kvalifikovaných lidských zdrojů. Na jedné straně figuruje příliv lidských zdrojů pro vědu a technologie (tzv. „brain gain“) a na druhé straně pak odliv ze zásoby těchto zdrojů (tzv. „brain drain“). Kromě přirozeného demografického vývoje (příchod nových sil do systému a odchod z něj v důsledku úmrtí), hraje v tomto procesu významnou úlohu mobilita lidských zdrojů. „Migrující mozky“ tvoří významný zdroj potenciálních pracovních sil na poli vědy a technologií. Podrobněji viz kapitola IV.4.

Struktura a obsah této části publikace:

II.1 Zaměstnaní ve výzkumu a vývoji

Tato kapitola obsahuje statistické údaje o:

- celkovém počtu osob působících ve výzkumu a vývoji (zaměstnanci VaV) a jejich struktuře podle pohlaví, druhu zaměstnání, dosažené kvalifikace (stupně vzdělání) a sektorů jejich zaměstnání (kde a v jakém množství se osoby pracující ve výzkumu a vývoji nacházejí).
- celkovém počtu výzkumných pracovníků (nejvýznamnější kategorie zaměstnanců VaV) a jejich struktuře podle pohlaví, dosažené kvalifikace (stupně vzdělání) a sektorů jejich zaměstnání (kde a v jakém množství se výzkumní pracovníci nacházejí).
- počtu zaměstnanců VaV a počtu výzkumných pracovníků působících v podnikatelském sektoru a jejich struktuře podle velikosti a hlavní ekonomické činnosti (odvětvová a technologická klasifikace) ekonomických subjektů jejich zaměstnání.
- počtu zaměstnanců VaV celkem a počtu výzkumných pracovníků působících v sektoru vyššího školství a jejich struktuře nejen podle pohlaví a dosažené kvalifikace, ale i podle vědních oblastí, ve kterých působí.
- počtu zaměstnanců VaV celkem a počtu výzkumných pracovníků působících ve vládním sektoru a jejich struktuře podle pohlaví a dosažené kvalifikace.

II.2 Zásoba lidských zdrojů ve vědě a technologiích

Tato kapitola obsahuje statistické údaje o:

- celkovém počtu osob s ukončeným terciárním (vysokoškolským a vyšším odborným) vzděláním (HRSTE) a jejich struktuře podle pohlaví, věku, ekonomického statutu
- celkovém počtu osob ve věku 25-64 let s terciárním vzděláním podle pohlaví, stupně absolvovaného terciárního vzdělání, hlavních skupin studijních oborů atd.
- celkovém počtu zaměstnaných osob s terciárním vzděláním a jejich struktuře podle odvětví, ve kterém působí.
- celkovém počtu osob pracujících ve vědeckých a technických zaměstnáních (HRSTO) a jejich struktuře podle věku, pohlaví, úrovně dosaženého vzdělání, pracovního zařazení a odvětví, ve kterém jsou zaměstnáni.
- celkovém počtu zaměstnaných osob s ukončeným terciárním stupněm vzdělání a pracující ve vědeckých a technických zaměstnáních (HRSTC).

II.3 Toky lidských zdrojů ve vědě a technologiích

Tato kapitola obsahuje statistické údaje o:

- celkovém počtu studentů terciárního vzdělávání studujících přírodovědné a technické studijní obory a jejich struktuře podle pohlaví, skupiny přírodovědných a technických studijních oborů a stupně terciárního vzdělávání, ve kterém se nacházejí.
- celkovém počtu absolventů terciárního vzdělávání v přírodovědných a technických studijních oborech a jejich struktuře podle pohlaví, skupiny přírodovědných a technických studijních oborů a stupně absolvovaného terciárního vzdělávání.

II.4 Zaměstnaní ve znalostních odvětvích služeb

Tato kapitola obsahuje statistické údaje o počtu zaměstnaných osob v jednotlivých odvětvových skupinách služeb intenzivních znalostí, a to podle pohlaví a dosaženého vzdělání.